

T@rgalt internetis

Targalt internetis õpilaste küsitlus Tulemuste esialgne kokkuvõte

Kerli Valner
22.11.2016

Projekt Targalt internetis

Projekti missioon on laste ja lapsevanemate targem internetikasutus ning laste seksuaalset ärakasutamist esitava sisuga materjalide leviku tõkestamine.

Projektil on **kolm tegevussuunda**:

- Laiaulatuslik teavitustöö lastele, noortele, lapsevanematele ja õpetajatele (www.targaltinternetis.ee);
- Lasteabitelefoni 116111 (www.lasteabi.ee) kaudu nõu ja abi pakkumine;
- Vihjeliini (www.vihjeliin.ee) tegevuse kaudu laste seksuaalset ärakasutamist esitava materjali leviku tõkestamine.

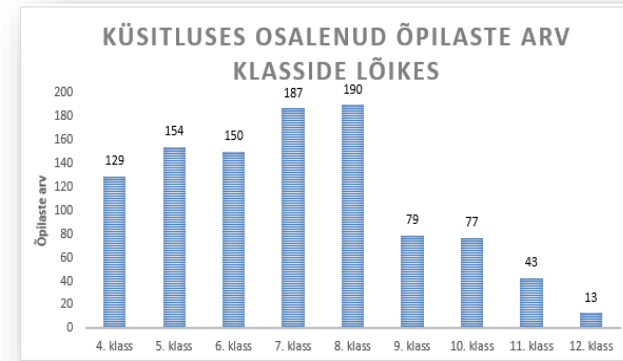
Nelja organisatsiooni koostööprojekt:

- MTÜ Lastekaitse Liit – projekti koordineerimine, teavitustöö, vihjeliin;
 - Hariduse Infotehnoloogia Sihtasutus – teavitustöö koordineerimine;
 - MTÜ Abikeskused – Lasteabitelefon 116111;
 - Politsei- ja Piirivalveamet – teavitustöö (nt veebikonstaablid), vihjeliini ja abiliini tegevuse toetamine.
- Projekti juures tegutseb **nõuandev kogu**, mis esindab 20 organisatsiooni, ja **noortepaneel**, mille liikmeteks on 15 noort üle Eesti.

Targalt internetis õpilaste küsitlus

Küsitluse läbiviimine

- Küsitlus viidi läbi ajavahemikus mai-oktoober 2016.
- Kokku osales uuringus **1022** õpilast 46 kooli 4.-12. klassidest.
- Veebiküsitlusele vastas 825 õpilast ning 197 õpilast vastasid paber kandjal ankeedile.
- 652 õpilast vastasid eestikeelsele küsimustikule ja 370 venekeelsele küsimustikule.
- Soolises lõikes oli vastanute hulgas 476 poissi ja 540 tüdrukut.

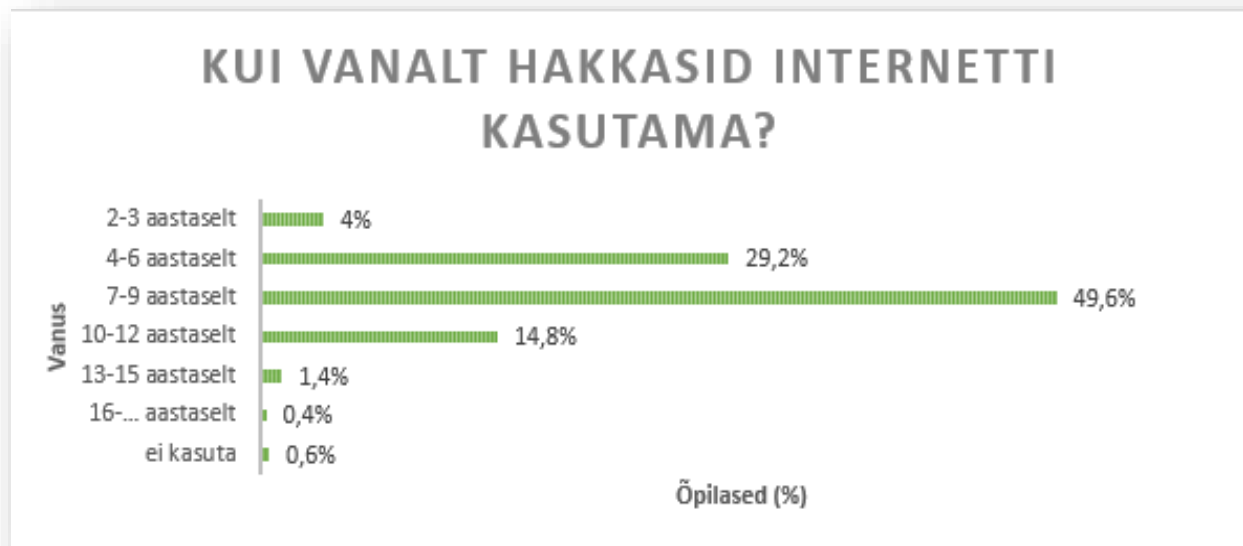

Tulemuste avalikustamine ja kasutamine

- Esialgset tulemused avalikustatakse MTÜ Lastekaitse Liidu aastakonverentsi raames 2016. aasta novembris.
- Küsitlustulemuste täpsem analüüs avaldatakse 2017. aasta turvalise interneti päeval, 7. veebruaril.
- Uuringu tulemused võetakse arvesse koolidele suunatud teavitustegevuste planeerimises projekti Targalt internetis raames.

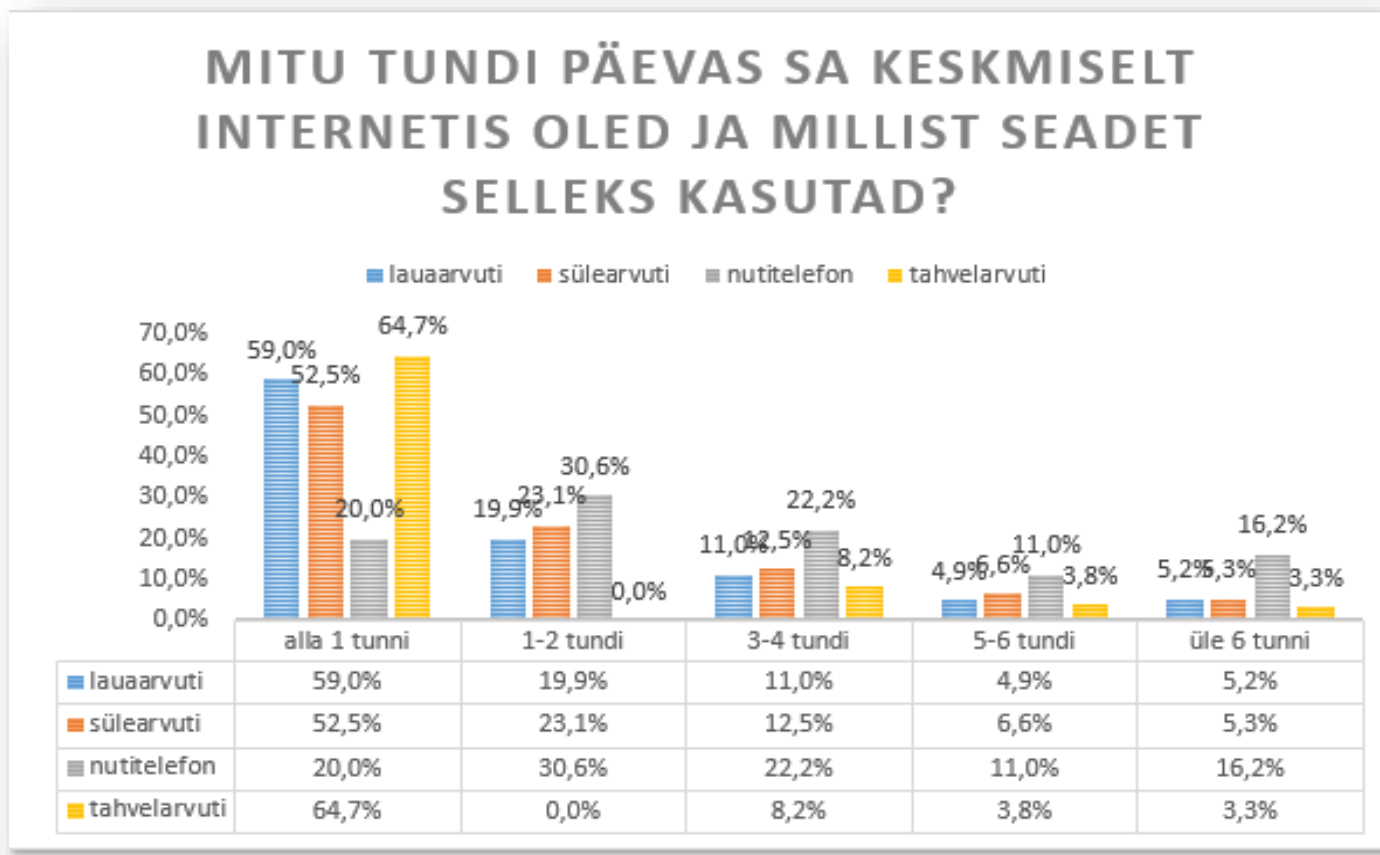
Õpilaste vanus, millal nad hakkasid internetti kasutama

- Õpilastel paluti märkida vanusevahemik, millal nad internetti kasutama hakkasid.

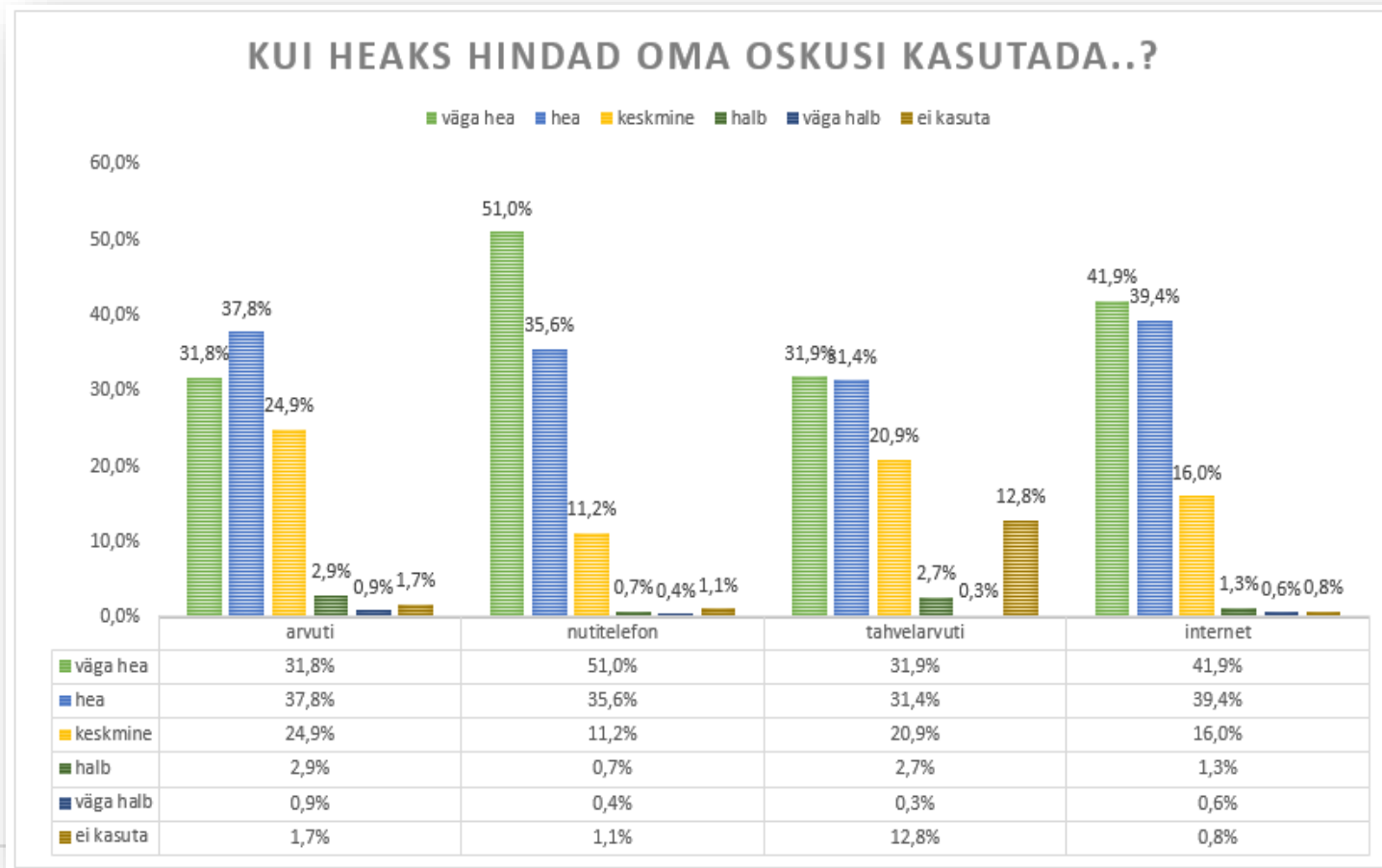
Interneti kasutamise sagedus ja vahendid

Küsitluses osalenud õpilastel paluti märkida, millise seadmega nad internetis käivad ning kui kaua nad päevas keskmiselt internetti kasutavad.

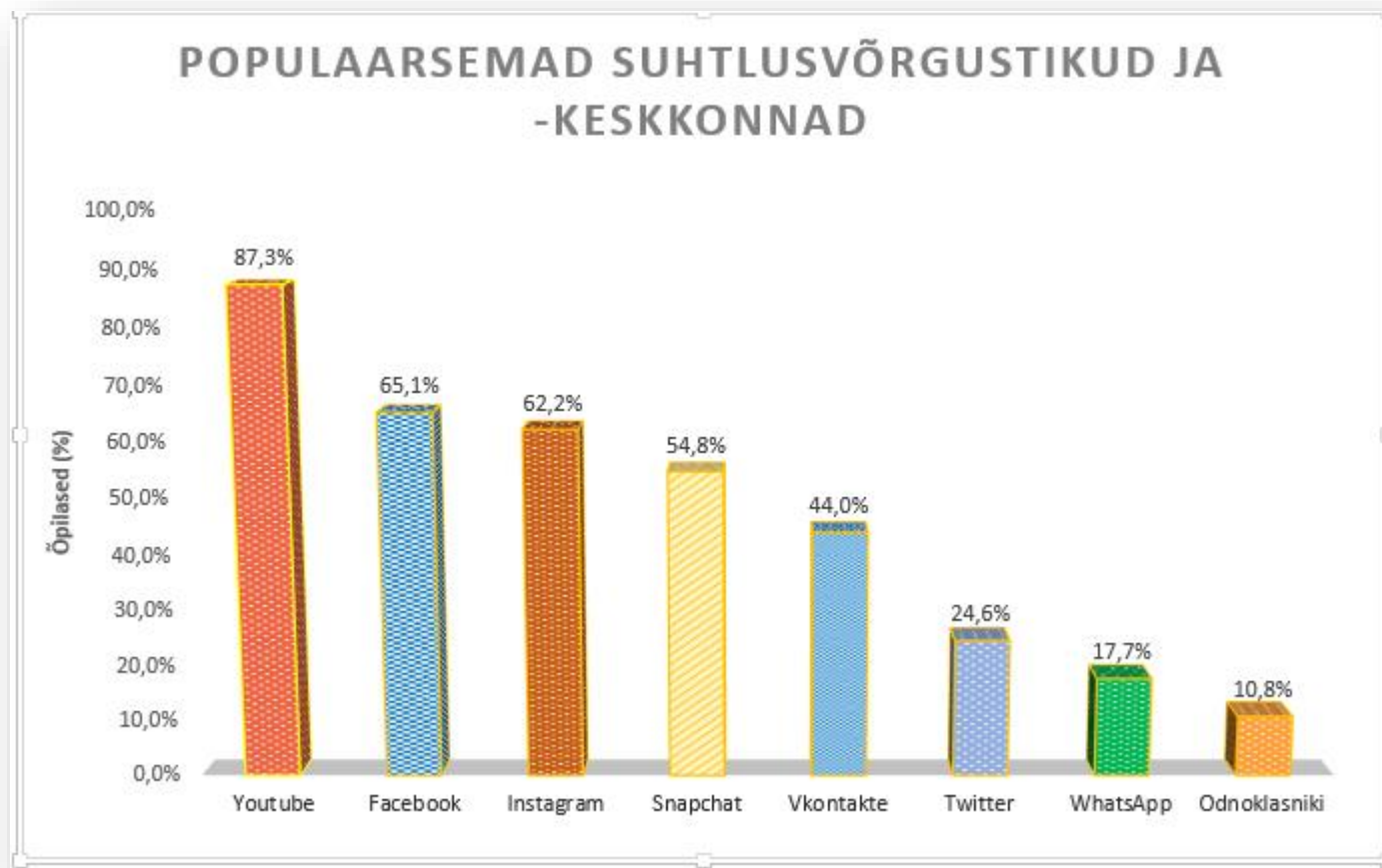
Nutiseadmete kasutamise oskus

Õpilastel paluti hinnata, kui heaks nad hindavad oma oskusi kasutada nii arvutit (lauaarvuti, sülearvuti), tahvelarvutit, nutitelefoni ja internetti.

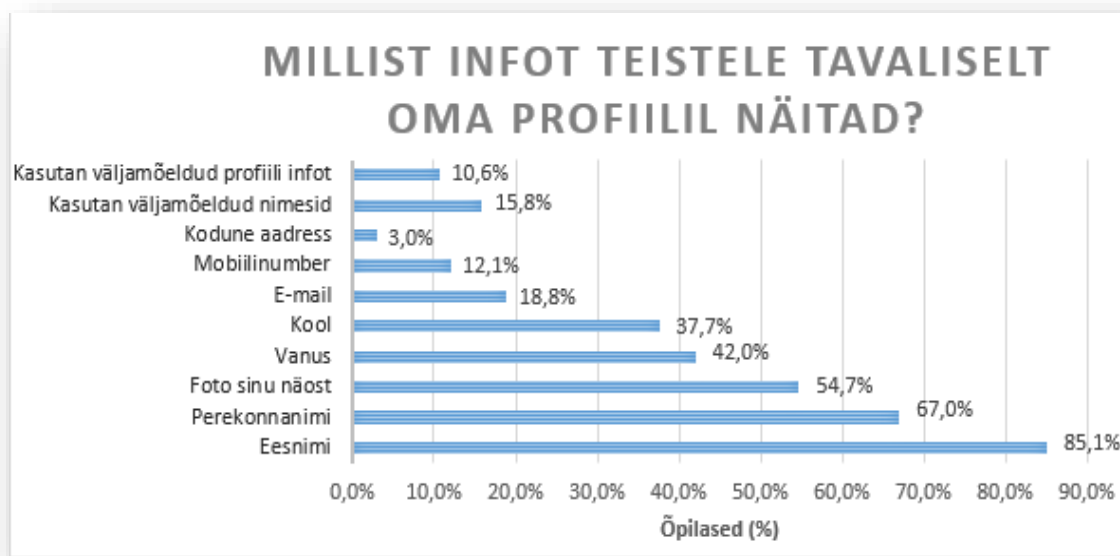
Populaarsemad suhtlusvõrgustikud ja -keskkonnad

Õpilastel paluti märkida, milliseid suhtlusvõrgustikke ja –keskkondi nad kasutavad.

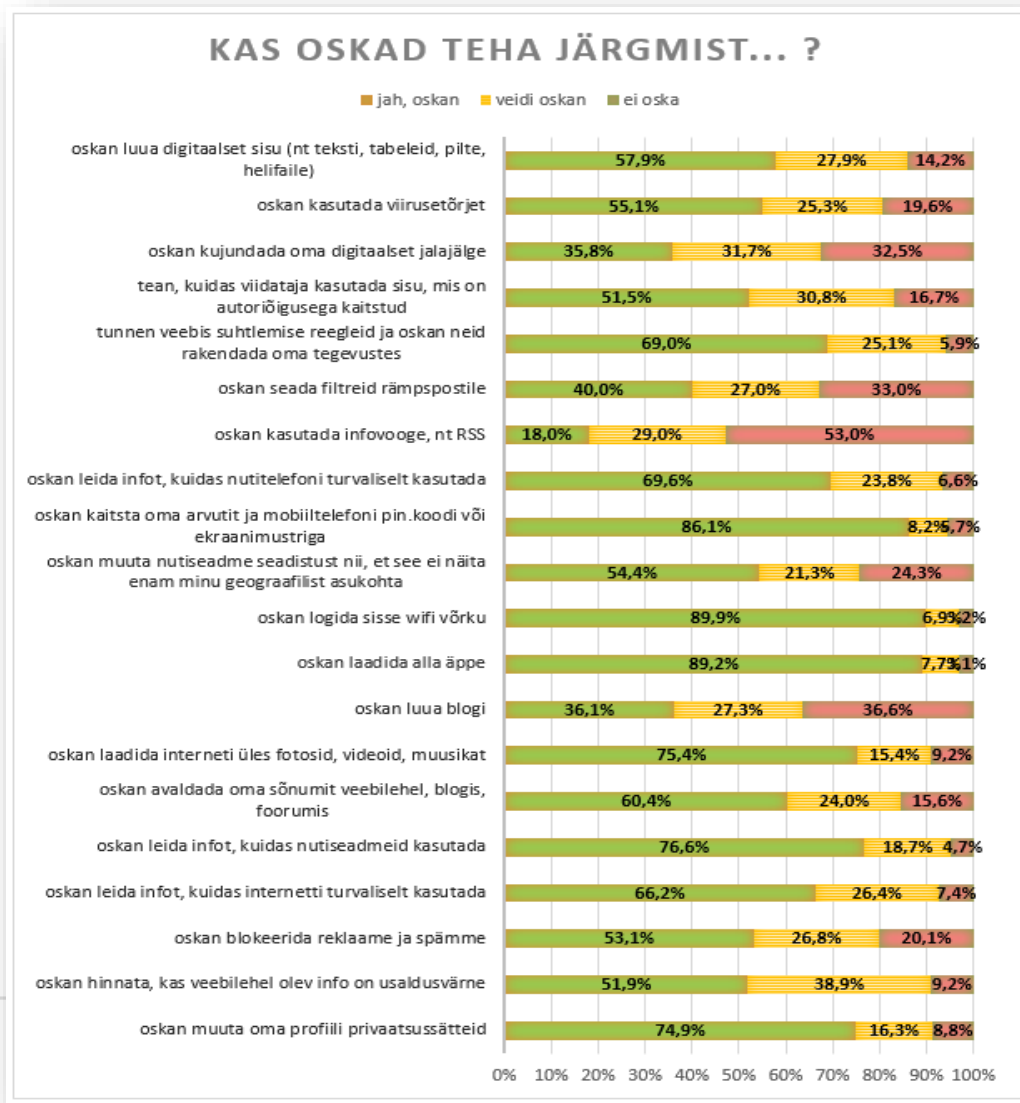
Info avaldamine sotsiaalvõrgustiku profiilidel

Õpilasetel paluti märkida, millist infot nad tavaliselt teistele oma profiilil näitavad ning kuidas on seadistanud oma sotsiaalvõrgustiku profiili.

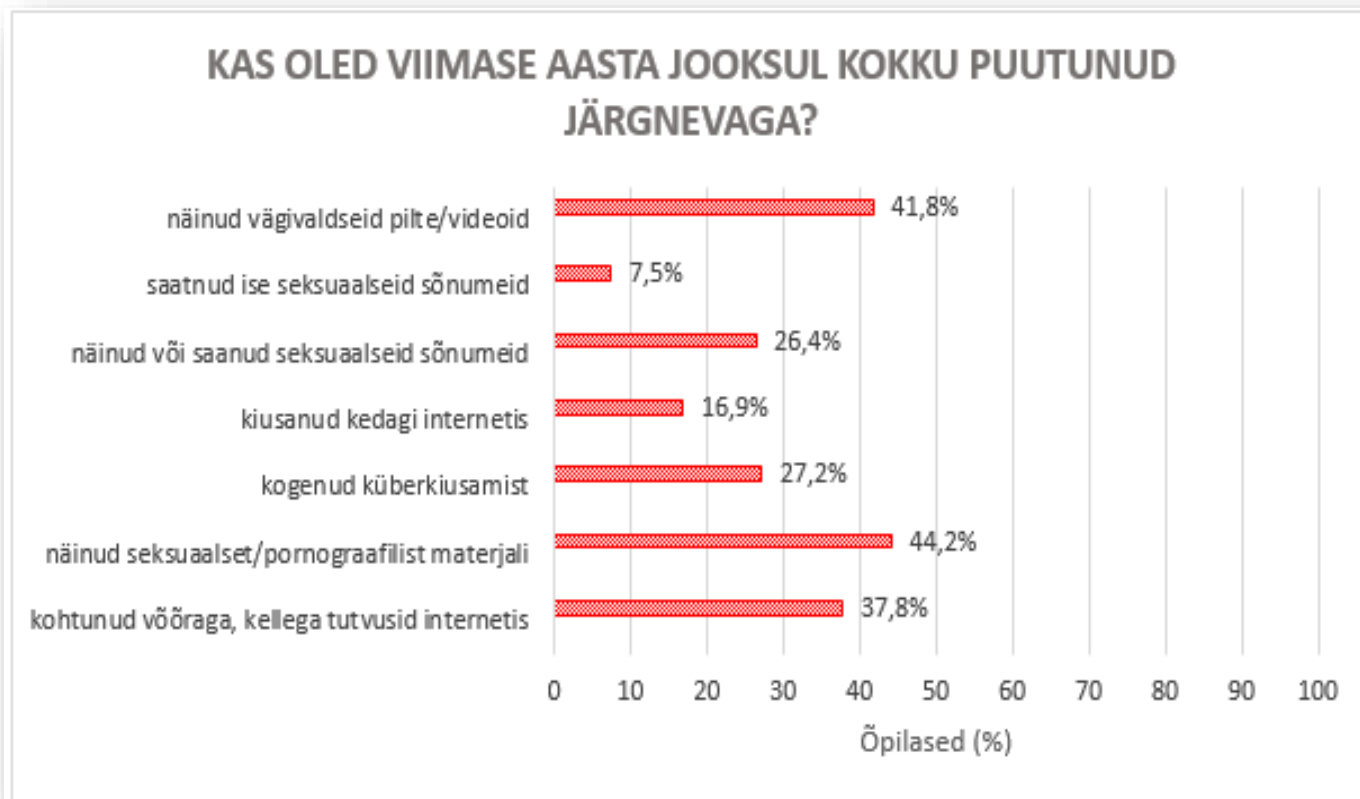
Õpilaste digitaalsed oskused

Õpilastel paluti märkida, milliseid tegevusi oskavad nad internetis ja digitaalsetes vahendites teha.

Kogemused interneti kasutamisel

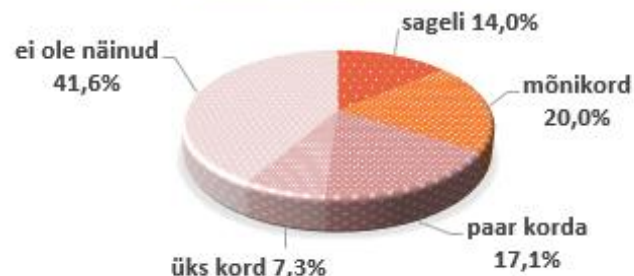
Õpilastel paluti märkida, millega nad on viimase aasta jooksul kokku puutunud.

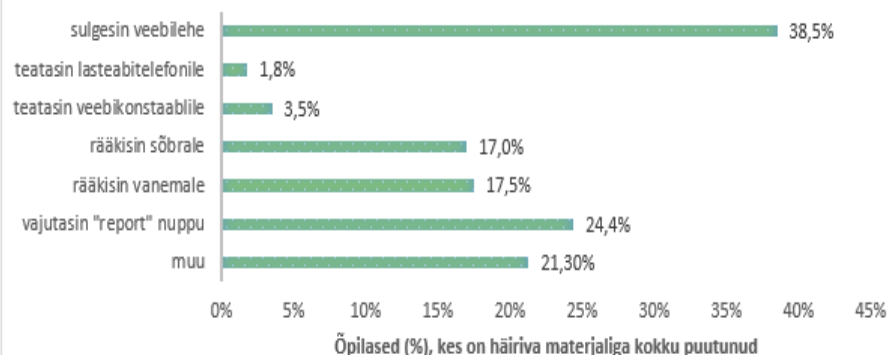
Häiriv materjal veebis

- Vastustest selgus, et mitmeid õpilasi olid häirinud **reklaamid** („liiga palju reklaame“, „reklaamid, mis on ebasobilikud“, „reklaamid, mis tulevad ette, kui sa vajutad midagi“, „reklaamid ja tutvusportaalid“).
- Lisaks vastasid mitmed õpilased **viirused ja spämmid** („viirused“, „spämmid ja viirused“, „rämpsposti kirjad“).
- Lisaks häirib **vägivaldne sisu** („vägivaldsed uudised“, „loomadega seotud ebameeldivad asjad“, „terroriaktid“, „videod/pildid piinamistest, peksmistest ja kiusamistest“).
- Veel häirivad õpilasi **solvavad kommentaarid** („mind häirivad inimesed, kes kirjutavad teiste inimeste piltide alla halbu kommentaare“, „võõraste inimeste veidi solvavad kommentaarid“, „laimavad kommentaarid veebis“).
- Lisaks mainiti, et häirib **valeinfot, kui seadmega midagi juhtub** jne.

KAS OLED VIIMASE 12 KUU JOOKSUL NÄINUD INTERNETIS MIDAGI, MIS ON SIND HÄIRINUD?

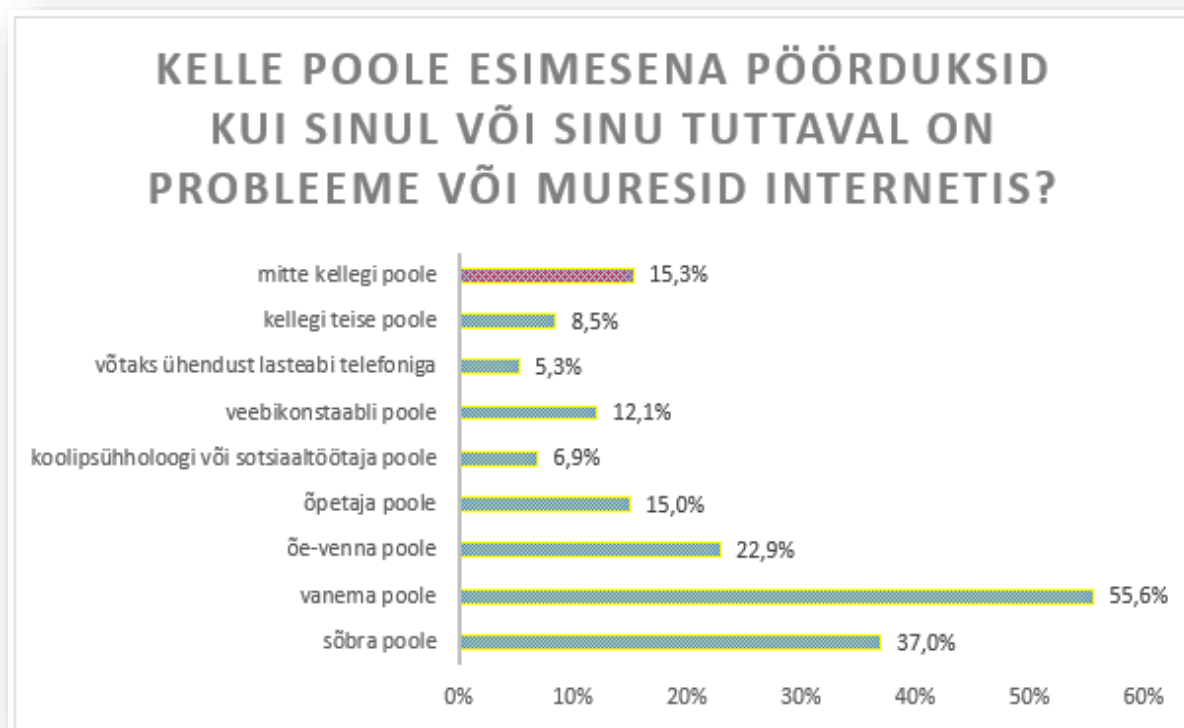

MIDA SA PEALE SEDA TEGID?

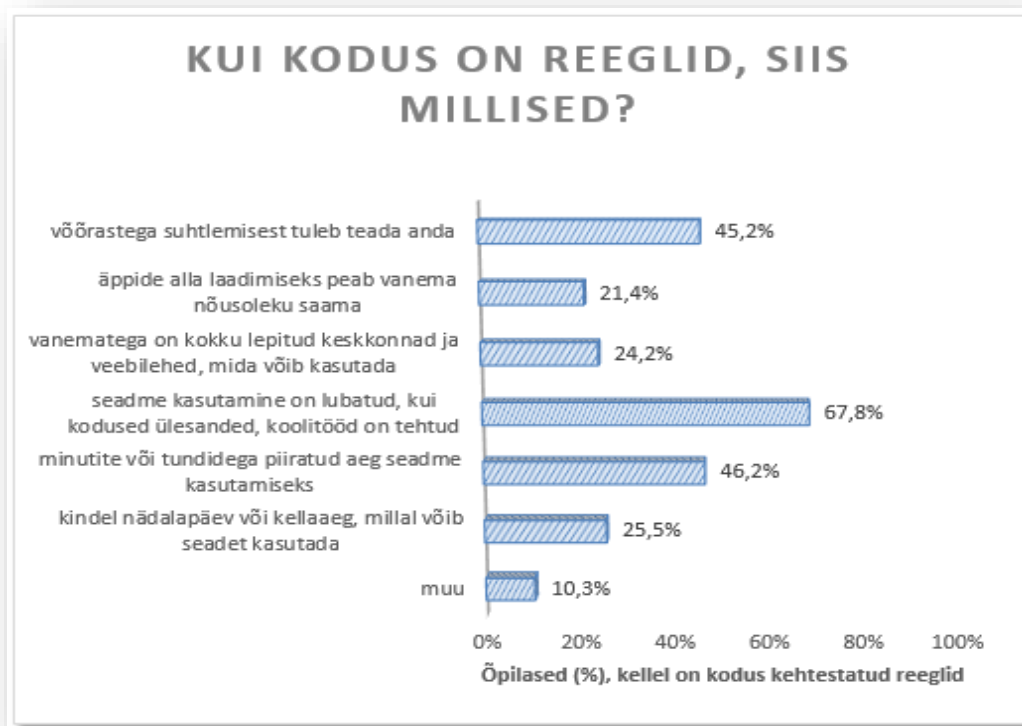
Internetiohutuse alane probleem

- Küsimusele „Kas sinul või mõnel su tuttavatel on ette tulnud mõni internetiohutuse alane probleem?“, vastas jaatavalt **41,2%** õpilastest.
- Seejärel paluti õpilastel vastata, kelle poole nad esimesena pöörduksid, kui nendel või nende tuttavatel on probleeme või muresid internetis. Märkida võis mitu vastusevarianti.

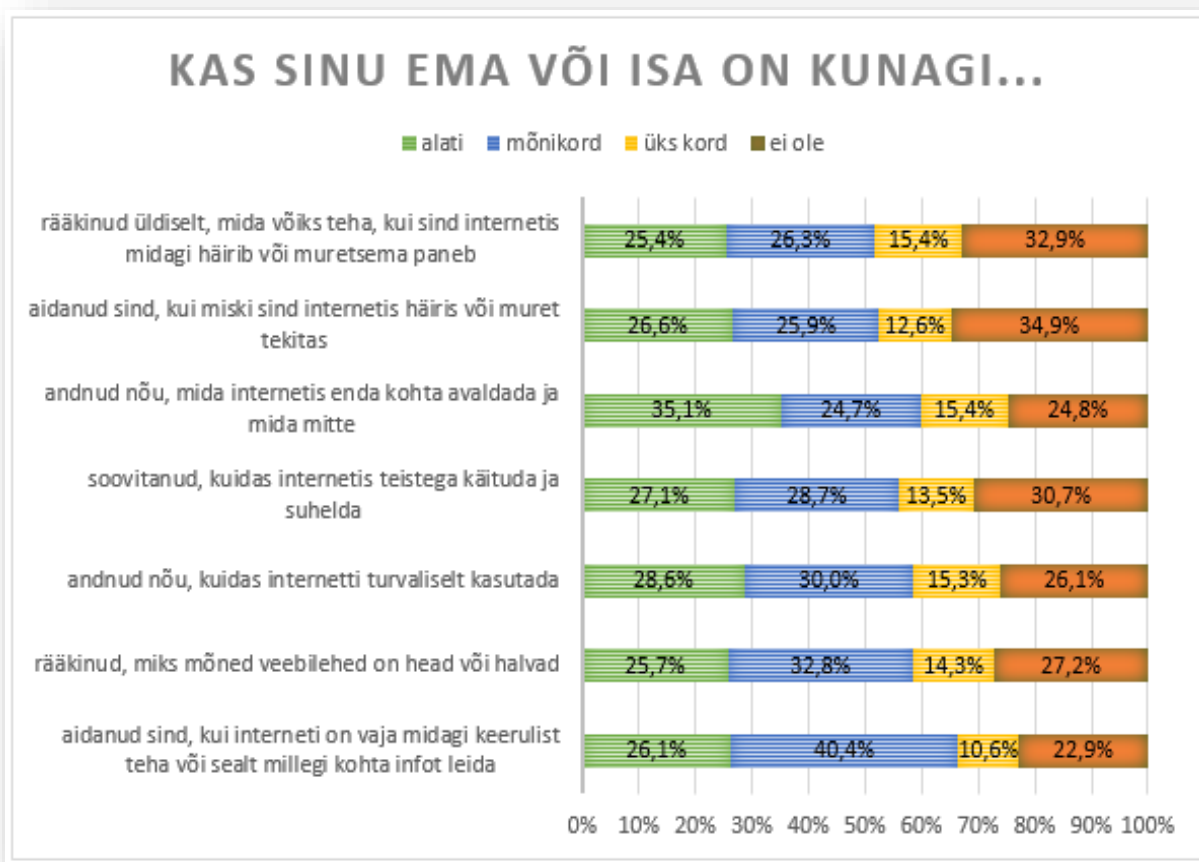
Nutivahendite kasutamiseiga seotud reeglid kodus

- Nii eesti kui ka vene keelt kõnelevates peredes on **50,2%** õpilaste peredes kehtestatud kodus nutiseadmete kasutamise reeglid.
- Õpilastel, kellel on nutiseadmete kasutamise reeglid kodus kokku lepitud, paluti vastata, millised need reeglid on.

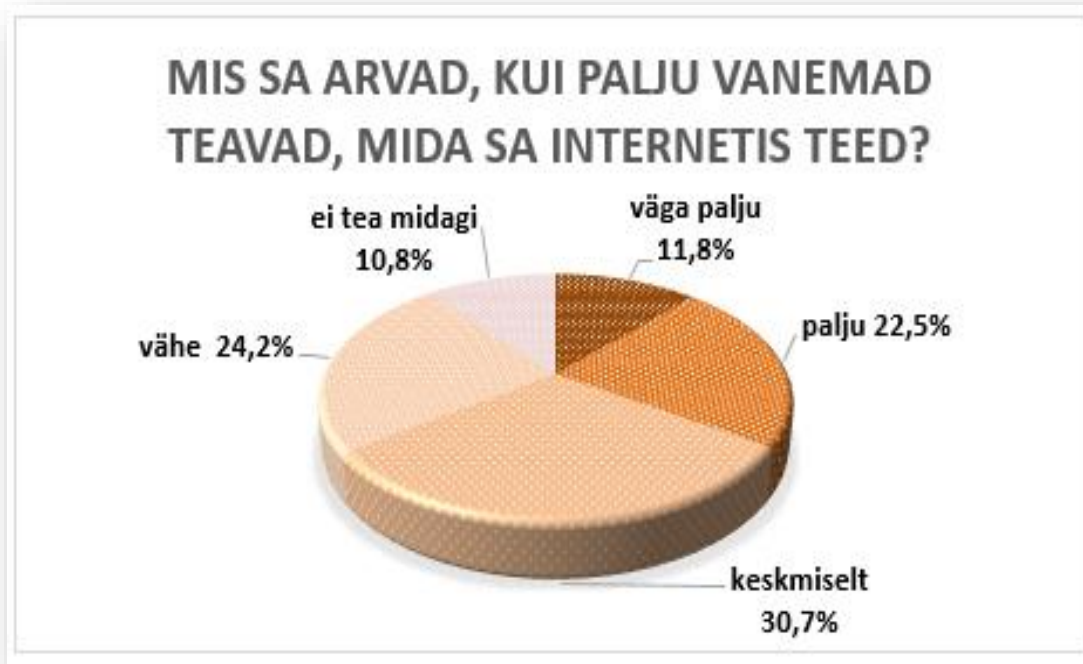
Lapsevanemate poolne tugi ja õpetus

Õpilastel paluti märkida ette antud nutiseadmete turvalisema kasutamisega seotud tegevuste hulgast erinevad tegevused, mida tema vanemad on kunagi teinud.

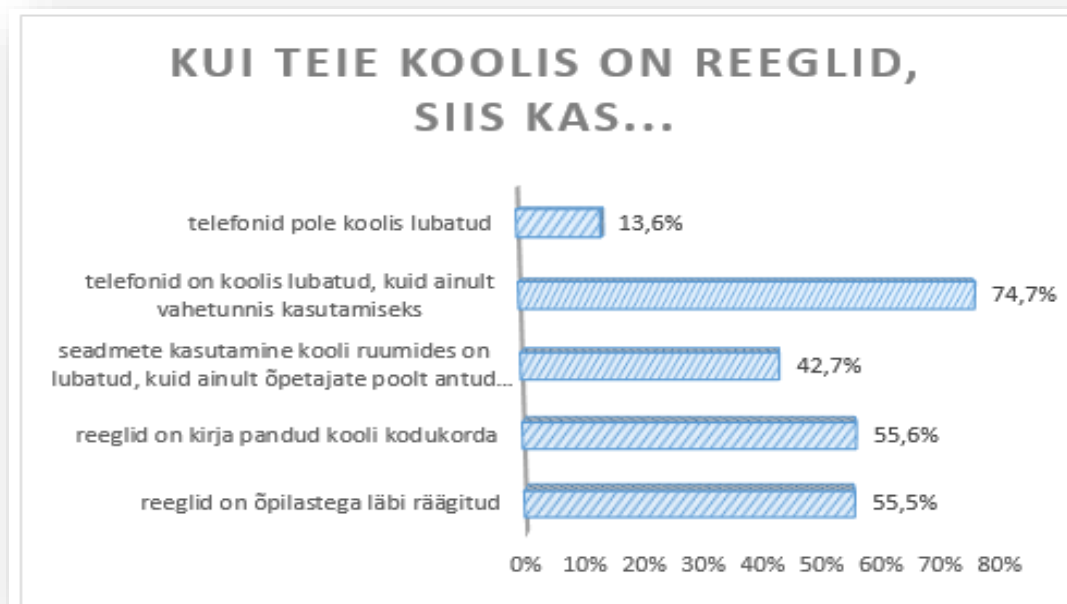
Lapsevanemate teadlikkus laste hinnangul

Õpilastel paluti vastata küsimusele „Mis sa arvad, kui palju vanemad teavad, mida sa internetis teed?“.

Nutivahendite kasutamisega seotud reeglid koolis

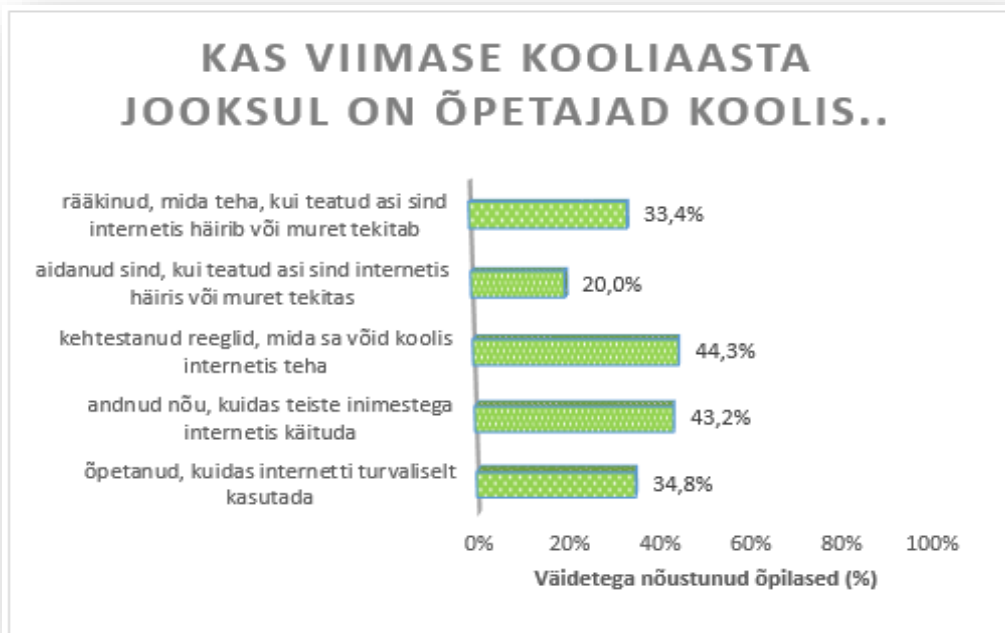
- Õpilastest **64,6%** vastas, et tema koolis on kehtestatud reeglid nutiseadmete ja interneti kasutamiseks, 14,1% vastas, et tema koolis neid reegleid seatud pole ning 21,3% vastas „ei tea“.
- Õpilastel, kes vastasid, et nende koolis on nutiseadmete kasutamise reeglid kehtestatud, paluti anda reeglite kohta lisateavet ning märgistada küsimustikus sobivad vastusevariandid.

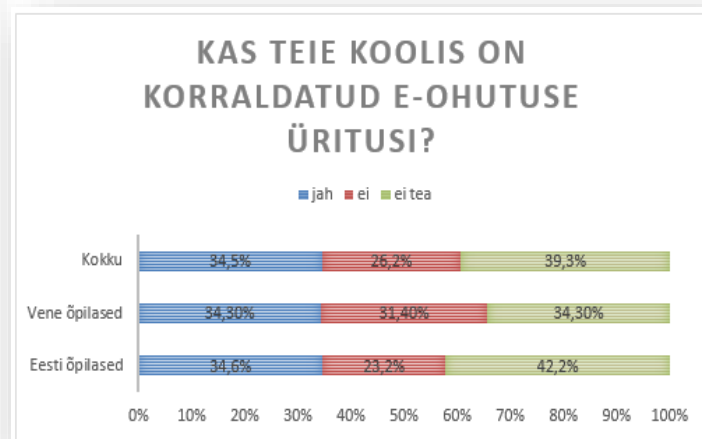
- Küsimusele „Kas nendest reeglitest peetakse ka kinni?“, vastas „ei“ **44,9%** õpilastest, kelle koolis reeglid on kehtestatud, **22,8%** arvas, et nendest peetakse kinni, ning 32,3% vastas „ei tea“.

Kooli poolne tugi ja õpetus

Õpilaste paluti meenutada ja vastata, kas viimase kooliaasta jooksul on õpetajad koolis teinud küsimustikus ette antud tegevusi.

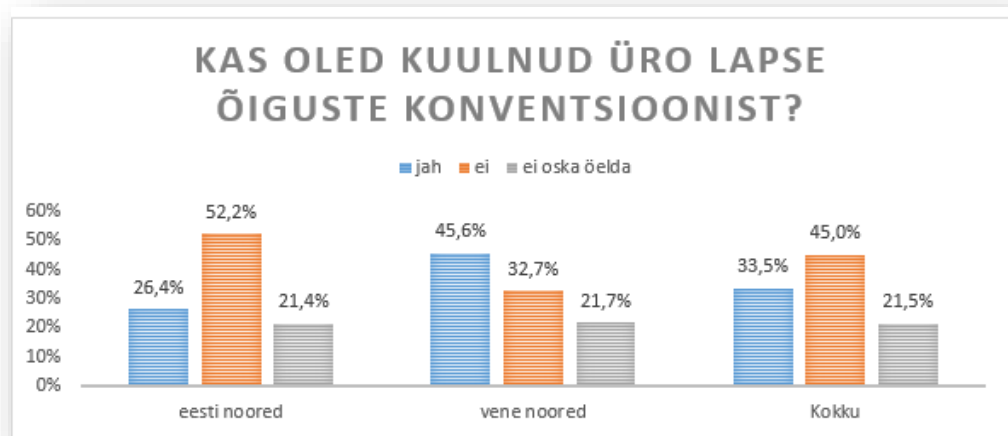

Lisaks paluti õpilastel vastata, kas nende koolis on korraldatud e-ohutuse alaseid üritusi.

Teadlikkus ÜRO lapse õiguste konventsioonist

Selleks, et teada saada, kas lapsed teavad rahvusvaheliselt tunnustatud lapse õigusi sätestavast ÜRO lapse õiguste konventsioonist, küsiti „**Kas oled kuulnud ÜRO lapse õiguste konventsioonist?**“.

Lisaks küsiti õpilastelt, mida nad arvavad, **kas internetis on samad õigused, mis päriselus (offline).**

- Suur osa õpilasi (**40,2%**) vastas küsimusele „ei tea“ ning ei osanud oma seisukohta põhjendada.
- Ligi neljandik (**27,4%**) vastas jaatavalt. Mõned õpilased põhjendasid seda sellega, et inimõigused kehtivad igal pool, teised tõid välja, et internetti kasutavad ning interneti löid inimesed, kellel tuleb õigusi järgida. Lisaks mainiti veel, et igas keskkonnas tuleb olla viisakas ning hästi käituda.
- Ligi kolmandik (**32,4%**) vastas eitavalt. Selgitusena küsimusele „Miks sa nii arvad?“, vastasid mitmed õpilased, et ei oska seda põhjendada. Mõned õpilased vastasid, et internet ei ole päriselu, seal võib jääda anonüümseks. Veel mõned näited vastustest: „*internet on täielikult erinev reaalsest elust, seal ei saa kindel olla inimese identiteedis*“, „*eraelu on palju teistsugusem*“ jne.

T@rgalt internetis

Täna tähelepanu eest!

Rohkem infot: www.targaltinternetis.ee

Kontakt: Kerli Valner kerli@lastekaitseliit.ee